

A Fővárosi Ítéltábla Katonai Tanácsa mint másodfokú bíróság a Budapesten, 2018. április 4. napján megtartott nyilvános ülésen meghozta a következő

v é g z é s t:

A szolgálat alóli kibúvás vétsége miatt ... vádlott ellen indított büntetőügyben a Kaposvári Törvényszék Katonai Tanácsa 2017. október 11. napján kihirdetett Kb.II.15/2017/13/I. számú ítéletét helybenhagyja.

I n d o k o l á s:

A Kaposvári Törvényszék Katonai Tanácsa a 2017. október 11. napján kihirdetett Kb.II.15/2017/13/I. számú ítéletével ... vádlottat bűnösnek mondta ki a Btk.436.§ (1) bekezdésébe ütköző, és a (2) bekezdés szerint minősülő szolgálat alóli kibúvás vétségében, ezért őt megrovásban részesítette. A tárgyaláson a katonai ügyész a nyilatkozattételre három napi gondolkodási időt tartott fenn, majd tudomásul vette az ítéletet. A vádlott és védője egyaránt felmentés érdekében fellebbeztek.

A Fővárosi Fellebbviteli Főügyészség a BF.883/2017/1. számú átiratában arra tett indítványt, hogy a Fővárosi Ítéltábla Katonai Tanácsa az elsőfokú bíróság ítéletét tanácsülésen hagyja helyben. Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság megsértette a Be.319.§ -ban írt rendelkezést, mert a 2017. október 11-i tárgyaláson nem biztosította a vádlott részére az utolsó szó jogát. Ez a mulasztás azonban nem volt lényeges hatással az eljárás lefolytatására. A másodfokú ügyészség kifejtette, hogy kétségtelen hogy a vádlott 2017. szeptember 27-én .../2017. FÜV döntés alapján egészségügyi okból a hivatásos szolgálatra alkalmatlan, azonban nem foghat helyt az a védői hivatkozás, hogy a vádlott az adott időszakban egyébként is egészségügyi okból szolgálatra képtelen állapotban volt, és nincs jelentősége annak, hogy nem teljes körű a leadott orvosi dokumentáció. A vádlott táppénzes állománya 2017. március 2-ával megszűnt és 9-én szolgálatot látott el, megtevesztő magatartása hiányában lehetőség lett volna szolgálatát tervezni. Az elsőfokú bíróság elmulasztotta számba venni az enyhítő és súlyosító körülményeket, azonban a vádlott szolgálati viszonyának megszűnése miatt a megrovás intézkedés alkalmazása volt a megfelelő jogkövetkezmény.

A védő a Fővárosi Ítéltábla Katonai Tanácsánál előterjesztette fellebbezése részletes írásbeli indokolását. Ebben indítványozta, hogy a másodfokú bíróság a Kaposvári Törvényszék Katonai Tanácsa által hozott ítélet megalapozatlanságát küszöbölje ki a Be.372.§-a alapján az elsőfokú ítéletet változtassa meg, és a vádlottat elsődlegesen bűncselekmény hiányában másodsorban bizonyítottság hiányában őt a terhére rótt bűncselekmény vádja alól mentse fel. Beadványában kifejtette, hogy az elsőfokú bíróság által megállapított tényállás ellentétes az iratok tartalmával, valamint a bíróság a megállapított tényekből további tényre helytelenül következtetett, ezért szükséges az ítélet megalapozatlansága kiküszöbölése körében a tényállás kiegészítése, helyesbítése,

illetve eltérő tényállás megállapítása. Ezt követően az elsőfokú bíróság által megállapított történeti tényállás egyes megállapításaihoz kapcsolódva értékelte az elsőfokú bíróság által már értékelt bizonyítékokat, amely során a törvényszék katonai tanácsától eltérő eredményre jutott. Vitatta azt, hogy a Nemzeti Útdíj-fizetési Szolgáltató Zrt. által szolgáltatott adatok, illetve képek bármilyen bizonyító erővel rendelkeznének, mert - álláspontja szerint - nem látható, hogy ki vezeti a személygépjárművet. Kifejtette továbbá, hogy a Be.78.§ (4) bekezdése alapján ez a bizonyíték, mint nem törvényesen beszerezett bizonyíték az eljárás során nem használható fel. A Veda kapuk felvételeit, mivel azokat nem a rendőrség készítette, az információs önrendelkezési jogról szóló törvény rendelkezései alapján lehetett volna csak kezelni, másrészt, ha titkos adatszerzést, illetve titkos információgyűjtést rendeltek volna el a vádlott vonatkozásában, akkor a vonatkozó Be. szabályok szerint lehetett volna felhasználni. Hivatkozott továbbá arra, hogy a 30/2011. számú BM. rendelet 98.§. (3) bekezdésében foglaltak szerint a váltásos vagy vezényléses szolgálat esetén a rendőrrel a következő szolgálati beosztását a szolgálati előljáró 7 nappal korábban kell, hogy közölje. A jelen eljárás során ilyen adat nem került igazolásra, tehát a vádlott jogszerűen kibúvás miatt nem is vonható felelősségre. A vádlott a szolgálatvezénylés adatai szerint nem volt tervezve a történeti tényállásban írt időre szolgálatteljesítésre. Figyelemmel arra, hogy a Kaposvári Törvényszék Katonai Tanácsa nem foganatosította a védő által előterjesztett bizonyítási indítványokat, így jelentős tényeket és körülményeket nem vizsgált, melyek az ítéleti tényállás megalapozatlanságát eredményezték. Álláspontja szerint mivel a kibúvás a szolgálat alól célzatos bűncselekmény, ezért az elkövetői tudattartalmat részletesen vizsgálni kellett volna a katonai tanácsnak és csak egyenes szándék kétséget kizáró bizonyítás esetén lehetett volna a vádlottat a vádbeli cselekmény tárgyában „megtévesztés” , mint elkövetési magatartás miatt bűnösnek kimondani. Kifogásolta a védő, hogy az elsőfokú bíróság az eljárási szabályokat megsértve a vádlott számára nem biztosította az utolsó szó jogát. A védői álláspont szerint az elsőfokú bíróság olyan helyzetbe hozta magát, hogy a bűnösség körében is értékelhető bizonyítékokról mondott le. Kifogásolta továbbá, hogy a katonai tanács nem tért ki arra, hogy milyen súlyosító és enyhítő körülményeket értékelt.

A védő a nyilvános ülésen megtartott perbeszédében az elsőfokú ítélet ellen bejelentett fellebbezését az írásbeli indokolásban írtakkal együtt fenntartotta. Kifejtette, hogy fellebbezése nem az elsőfokú bíróság mérlegelését támadja, hanem a megalapozatlanság kiküszöbölésére, az iratellenesség megszüntetésére irányul. Az iratellenességen kívül helytelen ténybeli következtetés is megállapítható. Utalt arra, hogy a vádlott február 24. és február 27. között nem hagyta el a várost. Ha vellneszezni akart, akkor már 24-én elutazott volna. Mindez azt támasztja alá, hogy a kérdéses időben a vádlott ténylegesen beteg volt. Nem vírusról volt szó, hanem az epebetegsége miatt volt hasmenése. A fényképfelvételekkel kapcsolatban továbbra is fenntartotta azt az álláspontját, hogy azok, mint nem törvényesen beszerezett bizonyítékok nem vehetők figyelembe. Egyébként is igen korlátozott lenne a bizonyító értéke, hiszen csak azt nem támasztja alá, hogy a vádlott ott tartózkodott, valamint, hogy ki vezette a járművet. A vádlott szolgálatba lépésével kapcsolatban ugyancsak utalt arra, hogy szolgálati beosztását 7 nappal korábban közölni kellett volna. A vádlott ártatlanságát alátámasztja a szolgálatvezénylés is. A vádlott előljárói is úgy számoltak vele, hogy betegállományban van. Egyébként a vádlottnak nem volt tudomása arról, hogy 28-án kell lezárni a táppénzt. Március 7. és 8. körül szolgálatot is látott el. Kifogásolta, hogy az enyhítő és súlyosító körülmények felsorolása hiányzik az ítéletből. Álláspontja szerint a vádlott részéről nem valósult meg szándékos megtévesztő magatartás. Folyamatban van a leszerelése. Egyébként a kérdéses időben városban nem lehetett elvégezni reumatológiai kezelést, ezért kellett volna H-ra menni. A fentiekre figyelemmel elsődlegesen bűncselekmény hiányában, másodsorban bizonyítottság hiányában történő felmentésre tett indítványt.

A vádlott az utolsó szó jogán úgy nyilatkozott, hogy nem érzi magát bűnösnek végig táppénzes állományban volt, és jelenleg is munkaképtelen. Szolgálat alóli kibúvást nem kívánt elkövetni.

A vádlott és védője által bejelentett fellebbezések folytán a Fővárosi Ítéltábla Katonai Tanácsa az elsőfokú ítéletet és az azt megelőző bírósági eljárást a Be.348.§ (1) bekezdésében foglaltak alapján, teljes terjedelmében felülbírált.

A felmentésre irányuló vádlotti és védői fellebbezések nem alaposak.

A másodfokú katonai tanács a felülbírálat során megállapította, hogy az elsőfokú bíróság tárgyalása során megsértette a Be.319.-ban írt rendelkezést, amikor a vádlottat az utolsó szó jogán nem nyilatkoztatta. Megállapítható ugyanakkor, hogy ezzel csupán olyan eljárási szabálysértést valósított meg, amely nem volt lényeges hatással az eljárás lefolytatására. Megállapítható ugyanakkor, hogy az elsőfokú katonai tanács az egyéb eljárási szabályokat betartotta.

Az elsőfokú bíróság a tényállást mérlegelési jogkörében állapította meg. Ennek során a szükséges bizonyítási eljárást lefolytatta, a bizonyítékokat megfelelően értékelte, és indokolási kötelezettségének is eleget tett.

A vádlott a nyomozás során nem kívánt vallomást tenni. A tárgyalási szakban írásbeli vallomást terjesztett elő, majd a tárgyaláson is vallomást tett, melyekben tagadta a terhére rótt bűncselekmény elkövetését. Védekezést terjesztett elő, mely szerint H-n kívánta kezeltetni magát. A betegállományba tartásra vonatkozóan a rendőr orvosnőtől tudomást szerzett annak szabályairól. H-ra ténylegesen elutaztak, azonban neki hasmenése volt, rosszul érezte magát meglévő epebetegsége miatt. Ezért egyedül vonattal visszautazott lakóhelyére, viszont telefonját H-n felejtette. Tagadta, hogy megtevesztette volna akár előljáróit, akár a munkahelye egészségügyi szolgálatát.

Nem tévedett a Kaposvári Törvényszék Katonai Tanácsa, amikor a tényállást a vádlott tagadásával szemben a tárgyaláson kihallgatott tanúk vallomásai, a hívásforgalmazások adatai, a Nemzeti Útdíjfizetési Szolgáltató Zrt. által biztosított adatok és fényképek, valamint a rendelkezésre álló egyéb okirati bizonyítékok alapján állapította meg. Az elsőfokú bíróság ítélete 2. oldal utolsó bekezdésétől a 8. oldal végéig értékelte az általa megismert a bizonyítékokat, és logikus meggyőző magyarázatát adta annak, hogy miért nem a vádlott védekezését fogadta el a tényállás alapjául. Az elsőfokú bíróság tételesen ellenőrizte a vádlott védekezését. A vírusfertőzéssel kapcsolatos irat ellenességre hivatkozással kapcsolatban megállapítható, hogy az elsőfokú bíróság tárgyalása során kihallgatta tanút, azzal kapcsolatban, hogy a vádlott mit mondott a telefonba arról, hogy milyen okból nem utaztak H-ra. A bírósági iratok 17. naplószáma alatt található tárgyalási jegyzőkönyv 22. oldal 9. bekezdése pontosan tartalmazza, hogy a tanú a vádlottól miről szerzett tudomást. Ez egyértelműen cáfolja a védelmi hivatkozást, mely szerint nem történt megtévesztés a vádlott részéről. A tanú egyébként ilyen tartalmú vallomást tett a nyomozás során is, iratellenesség tehát nem állapítható meg. Ugyanezen tanú és a rendőrorvos vallomásai alapján egyértelműen tisztázható volt, hogy milyen párbeszéd zajlott le a doktornő és a vádlott között, ő milyen kioktatást kapott azzal kapcsolatban, hogy a kezeléséről igazolást kell hozni, ha betegállományát fent kívánja tartani. A fényképfelvételekkel kapcsolatban megállapítható, hogy azok nem titkos információgyűjtés vagy titkos adatszerzés során beszerzett bizonyítékok, jellegüket tekintve a híváslistákkal azonos bizonyítékok, tehát azok nem jogszabály megkerülésével kerültek beszerzésre.

A vádlottnak a másodfokú nyilvános ülésen tett nyilatkozata alapján a tényállás kiegészítésre szorul a Be.352.§ (1) bekezdés a) pontja alapján azzal, hogy: „A vádlott szolgálati viszonya 2018. január

31. napján megszűnt, mert a vádlott az egészségügyi okból történő felmentését követően a felmentés időről lemondott. Jelenleg jövedelemmel nem rendelkezik.”

A Be.351.§ (1) bekezdésében foglaltak szerint a másodfokú bíróság a határozatát az elsőfokú bíróság által megállapított tényállásra alapítja, kivéve, ha az elsőfokú bíróság ítélete megalapozatlan, illetőleg a fellebbezésben új tényt állítottak, vagy új bizonyítékokra hivatkoztak és ennek alapján a másodfokú bíróság bizonyítási eljárást folytat le. Megállapítható, hogy a vádlott és védője fellebbezésükben új tényre vagy új bizonyítékokra nem hivatkoztak. Megállapítható továbbá az is, hogy megalapozatlanság nem áll fenn. Ellenkezőleg, az elsőfokú bíróság által rögzített és a másodfokú katonai tanács által a személyi körülmények tekintetében kiegészített tényállás mindenben megalapozott, mentes a Be.351.§ (2) bekezdésében írt hiányosságoktól, ezért azt a Fővárosi Ítéltábla Katonai Tanácsa felülbírálata alapjául elfogadta. Így a vádlottnak és védőjének a bizonyítékok újraértékelésére, a tényállás felülmérlegelésére és ezen keresztül a vádlott felmentésére irányuló fellebbezése eredményre nem vezethetett.

Az irányadó tényállás alapján a katonai tanács okszerűen vont le következtetést a vádlott bűnösségére, és helyes a cselekmény jogi minősítése is. Nem tévedett a Kaposvári Törvényszék Katonai Tanácsa, amikor ... vádlott bűnösségét a Btk.436.§ (1) bekezdésébe ütköző és a (2) bekezdés szerint minősülő szolgálat alóli kibúvás vétségében megállapította. A másodfokú katonai tanács osztotta az elsőfokú bíróságnak az ítélet 8. oldal negyedik bekezdésében kifejtett jogi álláspontját.

A Btk.436.§ (1) bekezdésében írt bűncselekményt az követi el, aki abból a célból, hogy katonai szolgálatának teljesítése alól végleg kivonja magát, testét megcsonkítja, egészségét károsítja, vagy megtévesztő magatartást tanúsít. Aki az (1) bekezdésben meghatározott bűncselekményt, azért követi el, hogy katonai szolgálatának teljesítése alól ideiglenesen kivonja magát, vétség miatt büntetendő.

Megállapítható, hogy jelen ügyben a vádlott azért tanúsított megtévesztő magatartást, hogy a katonai szolgálatának teljesítése alól ideiglenesen kivonja magát. A vádlott mint hivatásos rendőrtiszt büntetőjogi értelemben katonának minősül. Betegállomány vételére vagy betegállományban tartására a rendőrorvos volt jogosult, aki felhívta a figyelmét arra, hogy H-ra akkor utazzon el, ha az ottani gyógykezeléséről igazolást tud hozni. A velneszezés, üdülés céljából történő elutazás a betegállományban tartással tehát nem egyeztethető össze. Nem kétséges, hogy erre figyelemmel tévesztette meg a vádlott a szolgálati helye egészségügyi szolgálatát és rajtuk keresztül előljáróit abban a tekintetben, hogy a család többi tagját is érintő hasmenéses megbetegedés miatt nem utaztak el H-ra. Ehhez képest a lefolytatott bizonyítási eljárás alapján kétséget kizáróan megállapítást nyert, hogy a vádlott H-n üdült, gyógykezelést nem igazolt. A fentiekre figyelemmel tehát a vádlott megtévesztő magatartást tanúsított abból a célból, hogy katonai szolgálatának teljesítése alól ideiglenesen kivonja magát, magatartásával megakadályozta, hogy betegállománya felülvizsgálatra kerüljön és annak esetleges megszüntetése esetén szolgálatra tervezhető legyen.

Nem fogadható el az a védelmi érvelés, hogy a vonatkozó szabályok szerint a vádlottat a szolgálatba lépése előtt legalább 7 nappal annak időpontjáról értesíteni kell, a vádlott ilyen tartalmú értesítést nem kapott nem is vonhatta ki magát a szolgálat alól. A védelmi érveléssel kapcsolatban szükséges megjegyezni, hogy a vádlott terhére rótt bűncselekmény a katonai szolgálat teljesítése alóli ideiglenes kibúvársra vonatkozik, nem pedig a Btk. 439.§-a szerinti bűncselekményben írt valamely fontos szolgálati feladat alól - általában valamely vezényelt szolgálat alól - vonja ki magát az

elkövető megtévesztéssel. A vádlott terhére megállapított bűncselekmény esetében a kibúvás nem konkrét szolgálati feladatra vonatkozik, hanem ideiglenesen a katonai szolgálat teljesítésére. Ebben az esetben az elkövető a megtévesztő magatartással megfosztja előljáróit, parancsnokait attól a lehetőségtől, hogy vele rendelkezzenek, hogy őt a szolgálati feladatok tervezése során figyelembe vehessék.

Nem tévedett az elsőfokú bíróság, amikor az egészségügyi okból időközben alkalmatlanná nyilvánított vádlott esetében arra a következtetésre jutott, hogy a cselekménye az elbíráláskor már olyan csekély fokban veszélyes a társadalomra, hogy az e törvény szerint alkalmazható legkisebb büntetés kiszabása vagy más intézkedés alkalmazása is sürgősségteljes. Valóban megállapítható az, hogy az elsőfokú katonai tanács tételeken nem sorolta fel a vádlott javára és terhére a joghátrány meghatározása során figyelembe vehető körülményeket, azonban az általa hivatkozott egészségügyi alkalmatlanság önmagában is olyan körülmény, amely megalapozza a megrovás intézkedés alkalmazását. A másodfokú határozat meghozatala idejére a vádlott szolgálati viszonyának megszüntetése is megtörtént. Ezért a Fővárosi Ítéltábla Katonai Tanácsa az elsőfokú bíróság ítéletét - helyes indokai - alapján helybenhagyta.

A Fővárosi Ítéltábla Katonai Tanácsának végzése a Be.371.§ (1) bekezdésén alapszik.

Budapest, 2018. április 4.

. Török Zsolt hb. ezredes sk.
a tanács elnöke

Dr. Mészáros László hb. ezredes sk.
előadó bíró

Dr. Szabó Éva hb. alezredes sk.
bíró

A Kaposvári Törvényszék Katonai Tanácsának ítélete jogerős és végrehajtható.

Budapest, 2018. április 4.

Dr. Török Zsolt hb. ezredes sk.
a tanács elnöke

a kiadmány hitelül: